Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

►B **DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2002/21/ES**

z dne 7. marca 2002

o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva)

(UL L 108, 24.4.2002, str. 33)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►M1	Uredba (ES) št. 717/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2007	L 171	32	29.6.2007
►M2	Uredba (ES) št. 544/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009	L 167	12	29.6.2009

▼B

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2002/21/ES

z dne 7. marca 2002

o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ([1]),

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ([2]),

v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe ([3]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Z zdajšnjim regulativnim okvirom za telekomunikacije so bile ustvarjene razmere za učinkovito konkurenco v telekomunikacijskem sektorju v času prehoda z monopola na popolno konkurenco.

(2) Dne 10. novembra 1999 je Komisija predložila Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij sporočilo z naslovom „K novemu regulativnemu okviru za elektronsko komunikacijsko infrastrukturo in pripadajoče storitve – poročilo o komunikacijah 1999“. V tem sporočilu je Komisija vnovič pregledala veljavni regulativni okvir za telekomunikacije v skladu s svojo obveznostjo po členu 8 Direktive Sveta 90/387/EGS z dne 28. junija 1990 o vzpostavitvi notranjega trga za telekomunikacijske storitve z uvedbo zagotavljanja odprtosti omrežij ([4]). Komisija je predložila tudi več predlogov politike za novi regulativni okvir za elektronsko komunikacijsko infrastrukturo in pripadajoče storitve, namenjenih javni razpravi.

(3) Dne 26. aprila 2000 je Komisija predložila Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij sporočilo o rezultatih javne razprave o poročilu o komunikacijah 1999 in o smernicah za novi regulativni okvir. V sporočilu je povzeta javna razprava, določene pa so tudi nekatere ključne smernice za pripravo novega regulativnega okvira za elektronsko komunikacijsko infrastrukturo in pripadajoče storitve.

(4) Evropski svet je dne 23. in 24. marca 2000 na srečanju v Lizboni opozoril, da preusmeritev k digitalnemu gospodarstvu, ki temelji na znanju, ustvarja možnost za rast, konkurenčnost in odpiranje novih delovnih mest. Poudaril je zlasti, kako pomemben je za evropska podjetja in državljane dostop do cenovno ugodne komunikacijske infrastrukture svetovnih razsežnosti in velike izbire storitev.

(5) Zbliževanje telekomunikacijskega sektorja, sektorja sredstev javnega obveščanja in sektorja informacijske tehnike in tehnologije pomeni, da je treba vsa prenosna omrežja in storitve vključiti

([1]) UL C 365 E, 19.12.2000, str. 198 in UL C 270, 25.9.2001, str. 199.
([2]) UL C 123, 25.4.2001, str. 56.
([3]) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 1. marca 2001 (UL C 277, 1.10.2001, str. 91), Skupno stališče Sveta z dne 17. septembra 2001 (UL C 337, 30.11.2001, str. 34) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 12. decembra 2001 (še neobjavljen v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 14. februarja 2002.
([4]) UL L 192, 24.7.1990, str. 1. Direktiva, spremenjena z Direktivo 97/51/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 295, 29.10.1997, str. 23).

▼B

v en regulativni okvir. Regulativni okvir sestavljajo ta direktiva in štiri posebne direktive: Direktiva 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o avtorizaciji za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Direktiva o avtorizaciji) ([1]), Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter njihovem medsebojnem povezovanju (Direktiva o dostopu) ([2]), Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalni storitvi) ([3]), Direktiva 97/66/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o obdelavi osebnih podatkov in varovanju zasebnosti v telekomunikacijskem sektorju ([4]) (v nadaljevanju „posebne direktive“). Zakonsko ureditev za področje prenosa je treba ločiti od zakonske ureditve za področje vsebin. Ta okvir zato ne zajema vsebine storitev, ki se zagotavljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih z uporabo elektronskih komunikacijskih storitev, kot so radiodifuzijske vsebine, finančne storitve in nekatere storitve informacijske družbe, zato ne posega v ukrepe, ki so bili za take storitve sprejeti na ravni Skupnosti ali na nacionalni ravni v skladu z zakonodajo Skupnosti, da bi spodbujali kulturno in jezikovno raznolikost ter zagotovili ohranitev pluralnosti medijev. Vsebina televizijskih programov je zajeta v Direktivi Sveta 89/552/EGS z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih določb, predpisanih z zakoni ali drugimi predpisi v državah članicah za izvajanje dejavnosti televizijske radiodifuzije ([5]). Ločitev zakonske ureditve za področje prenosa od zakonske ureditve za področje vsebin ne posega v upoštevanje povezav med njima, zlasti zato, da se zagotovijo pluralnost medijev, kulturna raznolikost in varstvo porabnikov.

(6) Avdiovizualna politika in zakonska ureditev vsebin se izvajata v prizadevanju za cilje v splošnem interesu, kot so svo boda izražanja, pluralnost medijev, nepristranskost, kulturna in jezikovna raznolikost, socialna vključenost, varstvo porabnikov in varstvo mladoletnikov. V sporočilu Komisije „Načela in smernice za avdiovizualno politiko Skupnosti v digitalni dobi“ in sklepih Sveta z dne 6. junija 2000, v katerih Svet pozdravlja to sporočilo, so določeni ključni ukrepi, ki jih mora sprejeti Skupnost za izvajanje svoje avdiovizualne politike.

(7) Določbe te direktive in posebnih direktiv ne posegajo v možnost nobene od držav članic, da sprejme potrebne ukrepe, s katerimi zaščiti svoje temeljne varnostne interese, poskrbi za javni red in javno varnost ter dovoli preiskavo, odkrivanje in pregon kaznivih dejanj, vključno z določitvijo posebnih in sorazmernih obveznosti za izvajalce elektronskih komunikacijskih storitev pri nacionalnih regulativnih organih.

(8) Ta direktiva ne vključuje opreme, ki spada v področje uporabe Direktive 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 1999 o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi ter medsebojnem priznavanju njihove skladnosti ([6]), vključuje pa porabniško opremo, ki se uporablja za digitalno televizijo. Pomembno je, da regulativni organi spodbujajo obratovalce omrežij in proizvajalce terminalske opreme k sodelovanju, da bi uporabnikom invalidom olajšali dostop do elektronskih komunikacijskih storitev.

([1]) UL L 108, 24.4.2002, str. 21.
([2]) UL L 108, 24.4.2002, str. 7.
([3]) UL L 108, 24.4.2002, str. 51.
([4]) UL L 24, 30.1.1998, str. 1.
([5]) UL L 298, 17.10.1989, str. 23. Direktiva, spremenjena z Direktivo 97/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 202, 30.7.1997, str. 60).
([6]) UL L 91, 7.4.1999, str. 10.

▼B

(9) Storitve informacijske družbe so zajete v Direktivi 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja, na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) ([1]).

(10) Opredelitev „storitve informacijske družbe“ v členu 1 Direktive 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998, ki določa postopek za zagotavljanje informacij na področju tehničnih standardov in predpisov ter predpisov o storitvah informacijske družbe ([2]), obsega široko področje gospodarskih dejavnosti, ki potekajo sprotno (on-line). Večina teh dejavnosti ni vključena v področje uporabe te direktive, ker dejavnosti niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih. Storitve prenosa govorne telefonije in elektronske pošte so vključene v to direktivo. Eno podjetje, na primer ponudnik internetnih storitev, lahko ponudi elektronsko komunikacijsko storitev, kot je dostop do interneta, in storitve, ki niso zajete v tej direktivi, kot je zagotavljanje internetnih vsebin.

(11) V skladu z načelom ločevanja regulativnih in obratovalnih funkcij naj države članice zajamčijo neodvisnost nacionalnega regulativnega organa ali organov, da bi zagotovile nepristranskost njihovih sklepov. Ta zahteva po neodvisnosti ne posega v institucionalno avtonomijo in ustavne obveznosti držav članic niti v načelo nevtralnosti v zvezi s predpisi v državah članicah o ureditvi lastninskopravnih razmerij iz člena 295 Pogodbe. Nacionalni regulativni organi naj imajo pri izvajanju svojih nalog na voljo vse potrebne vire glede zaposlovanja, strokovnega znanja in izkušenj ter finančnih sredstev.

(12) Vsaka stranka, za katero velja sklep nacionalnega regulativnega organa, mora imeti pravico do pritožbe pri organu, neodvisnem od udeleženih strank. Ta organ je lahko sodišče. Poleg tega naj ima vsako podjetje, ki meni, da njegove vloge za odobritev pravic do vgradnje naprav niso bile obravnavane v skladu z načeli iz te direktive, pravico do pritožbe zoper take sklepe. Ta pritožbeni postopek ne posega niti v delitev pristojnosti v okviru pravosodnih sistemov posameznih držav niti v pravice, ki jih imajo pravne ali fizične osebe po notranji zakonodaji.

(13) Nacionalni regulativni organi morajo pridobiti informacije od udeležencev na trgu, da bi lahko učinkovito izvajali svoje naloge. Take informacije bo morda treba zbirati tudi v imenu Komisije, da bi tako lahko izpolnila svoje obveznosti po zakonodaji Skupnosti. Prošnje za informacije naj bodo sorazmerne in naj ne bodo preveliko breme za podjetja. Informacije, ki jih zbirajo nacionalni regulativni organi, naj bodo dostopne javnosti, razen če so zaupne po notranjih predpisih o javnem dostopu do informacij ter zanje veljata zakonodaja Skupnosti in notranja zakonodaja o poslovni tajnosti.

(14) Informacije, ki jih nacionalni regulativni organ obravnava kot zaupne v skladu s predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi o poslovni tajnosti, se lahko s Komisijo in drugimi nacionalnimi regulativnimi organi izmenjajo samo, če je taka izmenjava nujno potrebna za izvajanje določb te direktive ali posebnih direktiv. Izmenjane informacije naj bodo omejene na obseg, ki ustreza namenu take izmenjave in je sorazmeren z njim.

(15) Pomembno je, da se nacionalni regulativni organi posvetujejo z vsemi zainteresiranimi strankami o predlaganih sklepih in upoštevajo njihova stališča, preden sprejmejo končni sklep. Da bi nacio-

([1]) UL L 178, 17.7.2000, str. 1.
([2]) UL L 204, 21.7.1998, str. 37. Direktiva, spremenjena z Direktivo 98/48/ES (UL L 217, 5.8.1998, str. 18).

▼B

nalni regulativni organi zagotovili, da sklepi na nacionalni ravni ne bodo negativno vplivali na enotni trg ali druge cilje Pogodbe, naj Komisijo in druge nacionalne regulativne organe obvestijo tudi o nekaterih osnutkih sklepov, s čimer jim omogočijo, da izrazijo svoja stališča. Nacionalni regulativni organi naj se posvetujejo z zainteresiranimi strankami o vseh osnutkih ukrepov, ki vplivajo na trgovino med državami članicami. V tej direktivi in v posebnih direktivah so opredeljeni primeri, pri katerih se uporabljajo postopki iz členov 6 in 7. Po posvetovanju z odborom za komunikacije naj bi imela Komisija možnost zahtevati od nacionalnega regulativnega organa, da umakne osnutek ukrepa, če ta zadeva opredelitev ustreznih trgov ali (ne)določitev podjetij z znatno tržno močjo in če bi taki sklepi pomenili oviro za enotni trg ali bili nezdružljivi z zakonodajo Skupnosti in zlasti s političnimi cilji, ki bi jih morali upoštevati nacionalni regulativni organi. Ta postopek ne posega v notifikacijski postopek, predviden v Direktivi 98/34/ES, in posebne pravice Komisije po Pogodbi v zvezi s kršitvami zakonodaje Skupnosti.

(16) Nacionalni regulativni organi naj ravnajo po usklajenih skupnih ciljih in načelih za podkrepitev svojih ukrepov in naj pri izvajanju svojih nalog po tem regulativnem okviru te ukrepe po potrebi uskladijo z regulativnimi organi drugih držav članic.

(17) Dejavnosti nacionalnih regulativnih organov, ustanovljenih po tej direktivi in posebnih direktivah, prispevajo k izpolnjevanju širšega političnega okvira na področju kulture, zaposlovanja, okolja, socialne povezanosti in prostorskega načrtovanja.

(18) Dolžnost držav članic, da zagotovijo, da nacionalni regulativni organi dosledno upoštevajo zahtevo po tehnološko nevtralni zakonski ureditvi, kar pomeni, da določena tehnologija ni niti predpisana niti njena uporaba nima prednosti pred drugimi tehnologijami, ne izključuje sprejetja sorazmernih ukrepov za pospeševanje nekaterih posebnih storitev, kadar je to upravičeno, na primer digitalne televizije kot sredstva za povečanje učinkovitosti spektra.

(19) Radijske frekvence so temeljni pogoj za storitve radioelektronskih komunikacij, zato naj jih nacionalni regulativni organi, če se uporabljajo za take storitve, razporedijo in dodelijo po usklajenih skupnih ciljih in načelih, ki urejajo njihovo delovanje, ter v skladu z objektivnimi, preglednimi in nepristranskimi merili, pri čemer upoštevajo demokratične, socialne, jezikovne in kulturne interese, povezane z uporabo frekvenc. Pomembno je, da razporejanje in dodeljevanje radijskih frekvenc potekata čim bolj učinkovito. Prenos radijskih frekvenc je lahko uspešen način za učinkovitejšo uporabo spektra, dokler je na voljo dovolj ukrepov za zaščito javnega interesa, zlasti pa je treba zagotoviti preglednost in regulativni nadzor takih prenosov. Odločba 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o regulativnem okviru za politiko radijskega spektra v Evropski skupnosti (Odločba o radijskem spektru) ([1]) vzpostavlja okvir za usklajevanje radijskih frekvenc, ukrepi, sprejeti po tej direktivi, pa naj bi olajšali delo v okviru te odločbe.

(20) Dostop do številskih virov na podlagi preglednih, objektivnih in nepristranskih meril je temeljni pogoj za konkurenco podjetij v elektronskem komunikacijskem sektorju. Vse elemente nacionalnih načrtov številčenja naj upravljajo nacionalni regulativni organi, vključno s točkovnimi kodami, ki se uporabljajo pri omrežnem naslavljanju. Kadar je v Skupnosti potrebna uskladitev številskih virov zaradi podpore razvoja vseevropskih storitev, lahko Komisija v okviru svojih izvršilnih pooblastil sprejme tehnične izvedbene ukrepe. Kadar je to primerno za zagotovitev popolne globalne medobratovalnosti storitev, naj države članice v

([1]) UL L 108, 24.4.2002, str. 1.

▼B

skladu s Pogodbo uskladijo svoja nacionalna stališča v mednarodnih organizacijah in forumih, kjer sprejemajo odločitve o številčenju. Določbe te direktive ne uvajajo nikakršnih novih področij odgovornosti za nacionalne regulativne organe v zvezi z dodeljevanjem imen in naslovov na internetu.

(21) Države članice lahko za dodelitev radijskih frekvenc in tudi številk z izjemno gospodarsko vrednostjo med drugim uporabijo konkurenčne ali primerljive izbirne postopke. Pri upravljanju takih postopkov naj nacionalni regulativni organi upoštevajo določbe člena 8.

(22) Za odobritev pravic za vgradnjo naprav je treba zagotoviti pravočasne, nepristranske in pregledne postopke, da se zajamčijo pogoji za pošteno in učinkovito konkurenco. Ta direktiva ne posega v nacionalne predpise, ki urejajo razlastitev ali uporabo zemljišč, normalno uresničevanje lastninskih pravic, normalno uporabo javne domene, ali v načelo nevtralnosti v zvezi s predpisi v državah članicah, ki urejajo lastninskopravna razmerja.

(23) Souporaba naprav je lahko koristna iz urbanističnih, javnozdravstvenih ali okoljskih razlogov in nacionalni regulativni organi naj jo spodbujajo na podlagi prostovoljnih dogovorov. Kadar je podjetjem odvzeta pravica do dostopa do drugih izvedljivih možnosti, utegne biti primerna obvezna souporaba naprav ali zemljišča. Med drugim zajema: fizično kolokacijo ter souporabo vodov, zgradb, drogov, anten ali antenskih sistemov. Obvezna souporaba naprav ali zemljišč naj se za podjetja odredi samo po temeljiti javni razpravi.

(24) Kadar morajo mobilni operaterji souporabljati stolpe ali drogove iz okoljevarstvenih razlogov, lahko taka predpisana souporaba povzroči zmanjšanje najvišjih prenesenih močnostnih nivojev, ki jih sme vsak operater uporabljati zaradi javnega zdravja, to pa spet utegne zahtevati, da operaterji postavijo več oddajnih postaj, in tako zagotovijo pokritost vse države.

(25) V posebnih okoliščinah se zahtevajo *ex ante* obveznosti, da se zagotovi razvoj konkurenčnega trga. Opredelitev pomembne tržne moči iz Direktive 97/33/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 1997 o medomrežnem povezovanju v telekomunikacijah glede zagotavljanja univerzalne storitve in medobratovalnosti z uporabo načel zagotavljanja odprtosti omrežij (ONP) ([1]) se je pokazala za učinkovito v začetnih fazah odpiranja trga kot merilo za *ex ante* obveznosti, vendar jo je zdaj treba prilagoditi kompleksnejšim in bolj dinamičnim trgom. Zato je opredelitev, ki se uporablja v tej direktivi, enaka pojmu prevladujočega položaja, kot je opredeljen v sodni praksi Sodišča Evropskih skupnosti in Prvostopenjskega sodišča Evropskih skupnosti.

(26) Dve podjetji se lahko štejeta ali več podjetij se lahko šteje za podjetja, ki skupaj uživajo prevladujoči položaj ne samo, kadar med njimi obstajajo strukturne ali druge povezave, temveč tudi, kadar struktura zadevnega trga prispeva k usklajenim učinkom, kar pomeni, da spodbuja vzporedno ali usklajeno protikonkurenčno obnašanje na trgu.

(27) Bistveno je, da se *ex ante* regulativne obveznosti naložijo samo, če ni učinkovite konkurence, to pomeni na trgih, kjer je eno ali več podjetij s pomembno tržno močjo, pravna sredstva nacionalne zakonodaje in zakonodaje Skupnosti na področju konkurence pa ne zadostujejo za reševanje težave. Zato je nujno, da Komisija pripravi smernice na ravni Skupnosti v skladu z načeli konkurenčnega prava, ki jih bodo morali upoštevati nacionalni regulativni organi pri ocenjevanju učinkovitosti konkurence na danem trgu in pri ocenjevanju pomembne tržne moči. Nacionalni regu-

([1]) UL L 199, 16.7.1997, str. 32. Direktiva, spremenjena z Direktivo 98/61/ES (UL L 268, 3.10.1998, str. 37).

▼B

lativni organi naj analizirajo, ali na posameznem trgu proizvodov ali storitev na nekem geografskem območju vlada učinkovita konkurenca, pri čemer lahko to območje zajema celotno ozemlje zadevne države članice ali del njenega ozemlja ali dele sosednjih ozemelj držav članic, ki se obravnavajo kot celota. Analiza učinkovite konkurence naj vključuje to, ali je trg potencialno konkurenčen, in s tem tudi, ali je pomanjkanje učinkovite konkurence trajno. V teh smernicah je treba obravnavati tudi vprašanje o trgih, ki na novo nastajajo in na katerih bi utegnil vodilni na trgu dejansko imeti znatni tržni delež, vendar naj se mu ne bi naložile neprimerne obveznosti. Komisija naj smernice redno pregleduje, s čimer zagotovi njihovo dolgoročno ustreznost hitro razvijajočemu se trgu. Nacionalni regulativni organi bodo morali med seboj sodelovati, kadar se zadevni trg obravnava kot nadnacionalni trg.

(28) Nacionalni regulativni organi naj pri ugotavljanju, ali ima podjetje pomembno tržno moč na specifičnem trgu, ravnajo v skladu z zakonodajo Skupnosti in dosledno upoštevajo smernice Komisije.

(29) Skupnost in države članice so prevzele obveznosti v zvezi s standardi ter regulativnim okvirom telekomunikacijskih omrežij in storitev v Svetovni trgovinski organizaciji.

(30) Standardizacija naj ostane predvsem tržno usmerjen proces. Vendar se lahko vseeno pojavijo razmere, v katerih je primerno zahtevati skladnost s posebnimi standardi na ravni Skupnosti, da bi se zagotovila medobratovalnost na enotnem trgu. Na nacionalni ravni morajo države članice upoštevati določbe Direktive 98/34/ES. V Direktivi 95/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o uporabi standardov za prenos televizijskih signalov ([1]) nista bila predpisana niti poseben digitalni televizijski prenosni sistem niti posebna zahteva glede storitev. Udeleženci na evropskem trgu so s Skupino za digitalno video radiodifuzijo razvili družino televizijskih prenosnih sistemov, ki jih je standardiziral Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (ETSI) in so postali priporočila Mednarodne telekomunikacijske zveze. Pred sprejetjem odločitve o obvezni uporabi takih standardov je potrebna obsežna javna razprava. Postopki standardizacije po tej direktivi ne posegajo v določbe Direktive 1999/5/ES, Direktive Sveta 73/23/EGS z dne 19. februarja 1973 o usklajevanju zakonov držav članic glede električne opreme, namenjene uporabi znotraj določenih napetostnih mej ([2]), in Direktive Sveta 89/336/EGS z dne 3. maja 1989 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z elektromagnetno združljivostjo ([3]).

(31) Spodbujati je treba medobratovalnost digitalnih interaktivnih televizijskih storitev in zmogljivejše digitalne televizijske opreme na ravni porabnikov, da bi bili zagotovljeni prost pretok informacij, pluralnost medijev in kulturna raznolikost. Zaželeno je, da bi porabniki lahko sprejemali vse digitalne interaktivne televizijske storitve, ne glede na način prenosa, pri čemer bi se upoštevali tehnološka nevtralnost, prihodnji tehnološki napredek, potreba po spodbujanju uveljavitve digitalne televizije ter konkurenčne razmere na trgih za digitalne televizijske storitve. Operaterji digitalne interaktivne televizijske platforme naj si prizadevajo za izvedbo odprtega vmesnika aplikacijskih programov (API), usklajenega s standardi ali specifikacijami, ki jih je sprejela ena od evropskih organizacij za standarde. Prehod z obstoječih vmesnikov aplikacijskih programov na nove odprte vmesnike aplikacijskih programov je treba spodbujati in organizirati, na primer z memorandumi o soglasju med vsemi zadevnimi udeleženci na

([1]) UL L 281, 23.11.1995, str. 51.
([2]) UL L 77, 26.3.1993, str. 29.
([3]) UL L 139, 23.5.1989, str. 19.

▼B

trgu. Odprti vmesniki aplikacijskih programov omogočajo medobratovalnost, to je prenosljivost interaktivnih vsebin med mehanizmi prenosa, in popolno funkcionalnost teh vsebin pri zmogljivejši digitalni televizijski opremi. Vendar je treba upoštevati potrebo po brezhibnem delovanju sprejemne opreme in po zavarovanju te opreme pred zlonamernimi napadi, na primer pred virusi.

(32) Pri sporih med podjetji v eni državi članici na področju, ki ga zajemajo ta direktiva ali posebne direktive, na primer glede obveznosti za dostop in medomrežno povezovanje ali glede sredstev za prenos seznamov naročnikov, naj ima oškodovana stranka, ki se je pogajala v dobri veri, vendar ji ni uspelo doseči soglasja, možnost pozvati nacionalni regulativni organ, naj reši spor. Nacionalni regulativni organi bi morali biti zmožni določiti rešitev za stranke. Če nacionalni regulativni organ posreduje pri reševanju spora med podjetji, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve v državi članici, naj poskuša zagotoviti skladnost z obveznostmi, ki izhajajo iz te direktive ali posebnih direktiv.

(33) Poleg pravice do pritožbe, ki jo daje notranja zakonodaja ali zakonodaja Skupnosti, je za rešitev čezmejnih sporov, ki ne sodijo v pristojnost samo enega nacionalnega regulativnega organa, potreben preprost postopek, ki se sproži na zahtevo katerekoli stranke v sporu.

(34) „Odbor ONP“, določen s členom 9 Direktive 90/387/EGS, in odbor za dovoljenja (licence), določen s členom 14 Direktive 97/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. aprila 1997 o skupnem okviru za splošne avtorizacije in posamična dovoljenja na področju telekomunikacijskih storitev ([1]), naj zamenja en sam odbor.

(35) Nacionalni regulativni organi in nacionalni organi za konkurenco naj si med seboj izmenjajo informacije, potrebne za uporabo določb te direktive in posebnih direktiv, da bi lahko polno sodelovali. Pri izmenjavi informacij naj organ, ki informacije prejme, zagotovi enako raven zaupnosti kot organ, ki je informacije izdal.

(36) Komisija je sporočila, da namerava ustanoviti skupino evropskih regulatorjev za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki bi bila primeren mehanizem za spodbujanje sodelovanja in usklajevanja nacionalnih regulativnih organov, s čimer bi se pospešil razvoj notranjega trga za elektronska komunikacijska omrežja in storitve ter poskušala doseči dosledna uporaba določb iz te direktive in posebnih direktiv v vseh državah članicah, zlasti na področjih, na katerih daje notranja zakonodaja, s katero se izvaja zakonodaja Skupnosti, nacionalnim regulativnim organom precej neomejena pooblastila pri uporabi ustreznih določb.

(37) Od nacionalnih regulativnih organov je treba zahtevati, naj sodelujejo med seboj in s Komisijo na pregleden način, da bi v vseh državah članicah zagotovili dosledno uporabo določb te direktive in posebnih direktiv. To sodelovanje bi lahko med drugim potekalo v odboru za komunikacije ali v skupini, ki jo sestavljajo evropski regulatorji. Države članice naj odločijo, kateri organi so nacionalni regulativni organi za namen te direktive in posebnih direktiv.

(38) Ukrepi, ki bi lahko negativno vplivali na trgovino med državami članicami, so ukrepi, ki lahko neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vplivajo na strukturo trgovanja med državami članicami na način, ki utegne ustvariti oviro za enotni trg. Vsebujejo ukrepe, ki znatno vplivajo na operaterje ali uporabnike v drugih državah članicah, med drugim so to: ukrepi, ki vplivajo na cene za uporabnike v drugih državah članicah, ukrepi, ki

([1]) UL L 117, 7.5.1997, str. 15.

▼B

zmanjšajo možnost podjetja s sedežem v drugi državi članici, da ponudi elektronsko komunikacijsko storitev, zlasti pa ukrepi, ki zmanjšajo možnost ponudbe storitev na nadnacionalni podlagi, in ukrepi, ki vplivajo na strukturo trga ali dostop do njega, kar ima negativne posledice za podjetja v drugih državah članicah.

(39) Določbe te direktive je treba občasno pregledati, zlasti da se ugotovi, ali jih je treba spremeniti glede na spreminjajoče se tehnološke ali tržne razmere.

(40) Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, je treba sprejeti skladno s sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih poooblastil ([1]).

(41) Ker države članice ne morejo v celoti doseči ciljev predlaganih ukrepov, in sicer vzpostavitve usklajenega okvira za urejanje elektronskih komunikacijskih storitev, elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih naprav in pripadajočih storitev, in se zato ti cilji zaradi obsega in učinkov ukrepov lažje dosežejo na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz tega člena ta direktiva ne presega okvira, ki je potreben za dosego teh ciljev.

(42) Nekatere direktive in odločbe s tega področja je treba razveljaviti.

(43) Komisija naj spremlja prehod z obstoječega okvira na novi okvir in lahko v primernem času predlaga zlasti razveljavitev Uredbe (ES) št. 2887/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o razvezanem dostopu do krajevne zanke ([2]) –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

PODROČJE UPORABE, CILJI IN OPREDELITVE

Člen 1

Področje uporabe in cilji

1. S to direktivo se vzpostavlja usklajeni okvir za zakonsko urejanje elektronskih komunikacijskih storitev, elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih naprav in storitev. V direktivi so določene naloge nacionalnih regulativnih organov in tudi vrsta postopkov za zagotovitev usklajene uporabe regulativnega okvira v celotni Skupnosti.

2. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v obveznosti, določene z notranjo zakonodajo, ki je usklajena z zakonodajo Skupnosti, ali z zakonodajo Skupnosti v zvezi s storitvami, opravljenimi z uporabo elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

3. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v ukrepe, sprejete na ravni Skupnosti ali nacionalni ravni v skladu z zakonodajo Skupnosti za izpolnitev ciljev, ki so v splošnem interesu, zlasti v zvezi z urejanjem vsebin in avdiovizualne politike.

4. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v določbe Direktive 1999/5/ES.

▼M2

5. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v posebne ukrepe, sprejete za regulacijo mednarodnega gostovanja v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Skupnosti.

([1]) UL L 184, 17.7.1999, str. 23.
([2]) UL L 336, 30.12.2000, str. 4.

▼B

Člen 2

Opredelitve

Za namene te direktive:

(a) „elektronsko komunikacijsko omrežje“ pomeni prenosne sisteme in, kjer je primerno, komutacijsko ali usmerjalno opremo ter druge vire, ki omogočajo prenos signalov po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi, vključno s satelitskimi omrežji, fiksnimi (vodovno in paketno komutiranimi, vključno z internetom) in mobilnimi prizemnimi omrežji, električnimi kabelskimi sistemi, če se uporabljajo za prenos signalov, omrežji, ki se uporabljajo za radijsko in televizijskoradiodifuzijo, ter z omrežji kabelske televizije, ne glede na vrsto prenesenih informacij;

(b) „nadnacionalni trgi“ pomenijo trge, ki so opredeljeni v skladu s členom 15(4) in pokrivajo Skupnost ali njen znatni del;

(c) „elektronska komunikacijska storitev“ pomeni storitev, ki se navadno opravlja za plačilo in je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih ter vključuje telekomunikacijske storitve in storitve prenosa po omrežjih, ki se uporabljajo za radiodifuzijo, izključuje pa storitve, s katerimi se zagotavljajo vsebine ali izvaja redakcijski nadzor nad vsebinami, ki se pošiljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in z elektronskimi komunikacijskimi storitvami; ne vključuje storitev informacijske družbe, opredeljenih v členu 1 Direktive 98/34/ES, ki niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih;

(d) „javno komunikacijsko omrežje“ pomeni elektronsko komunikacijsko omrežje, ki se v celoti ali pretežno uporablja za izvajanje javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev;

(e) „pripadajoče naprave“ pomenijo naprave, povezane z elektronskim komunikacijskim omrežjem in/ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogočajo in/ali podpirajo izvajanje storitev po tem omrežju in/ali s to storitvijo. Vključujejo sisteme s pogojnim dostopom in elektronske programske vodnike;

(f) „sistem s pogojnim dostopom“ pomeni vsak tehnični ukrep in/ali ureditev, pri katerem je dostop do zaščitene radijske ali televizijske radiodifuzijske storitve v nekodirani obliki pogojen z naročnino ali drugo obliko predhodne individualne avtorizacije;

(g) „nacionalni regulativni organ“ pomeni organ ali organe, ki jih država članica zadolži za opravljanje katerekoli regulativne naloge, dodeljene v tej direktivi in v posebnih direktivah;

(h) „uporabnik“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki uporablja ali zaprosi za elektronsko komunikacijsko storitev, dostopno javnosti;

(i) „porabnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki uporablja ali zaprosi za elektronsko komunikacijsko storitev, dostopno javnosti, za namene, ki ne sodijo v njeno dejavnost, poslovanje ali stroko;

(j) „univerzalna storitev“ pomeni minimalni nabor storitev določene kakovosti, opredeljen v Direktivi 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi), ki je dostopen vsem uporabnikom ne glede na njihovo zemljepisno lego in, z vidika specifičnih nacionalnih pogojev, po dostopni ceni;

(k) „naročnik“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki je z izvajalcem javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev sklenila pogodbo za zagotavljanje takih storitev;

(l) „posebne direktive“ pomenijo Direktivo 2002/20/ES (Direktiva o avtorizaciji), Direktivo 2002/19/ES (Direktiva o dostopu), Direktivo

▼B

2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi) in Direktivo 97/66/ES;

(m) „zagotovitev elektronskega komunikacijskega omrežja“ pomeni vzpostavitev, obratovanje, upravljanje ali zagotavljanje dostopnosti takega omrežja;

(n) „končni uporabnik“ pomeni uporabnika, ki ne zagotavlja javnih komunikacijskih omrežij ali javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev;

(o) „zmogljivejša digitalna televizijska oprema“ pomeni bokse, ki se lahko postavijo na televizijske sprejemnike in priključijo nanje, ali integrirane digitalne televizijske sprejemnike, ki lahko sprejemajo digitalne interaktivne televizijske storitve;

(p) „vmesnik aplikacijskega programa (API)“ pomeni programske vmesnike med aplikacijami, ki jih zagotavljajo radiodifuzijske hiše ali izvajalci storitev, in viri v zmogljivejši digitalni televizijski opremi za digitalne televizijske in radijske storitve.

POGLAVJE II

NACIONALNI REGULATIVNI ORGANI

Člen 3

Nacionalni regulativni organi

1. Države članice poskrbijo, da vsako nalogo, dodeljeno nacionalnim regulativnim organom s to direktivo ali posebnimi direktivami, prevzame pristojni organ.

2. Države članice zajamčijo neodvisnost nacionalnih regulativnih organov tako, da zagotovijo njihovo pravno ločenost in funkcijsko neodvisnost od vseh organizacij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja, opremo ali storitve. Države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in/ali storitve, zagotovijo dejansko strukturno ločitev regulativne funkcije od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom.

3. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi izvajajo svoja pooblastila nepristransko in pregledno.

4. Države članice objavijo naloge, ki jih morajo opraviti nacionalni regulativni organi, v preprosto dostopni obliki, zlasti kadar so te naloge dodeljene več kot enemu organu. Države članice pri zadevah v skupnem interesu zagotovijo, kadar je to primerno, posvetovanje in sodelovanje med temi organi ter med temi organi in nacionalnimi organi, pooblaščenimi za izvajanje konkurenčnega prava, in nacionalnimi organi, pooblaščenimi za izvajanje prava varstva potrošnikov. Kadar je več kot en organ pristojen za reševanje takih zadev, države članice zagotovijo objavo zadevnih nalog vsakega organa v preprosto dostopni obliki.

5. Nacionalni regulativni organi in nacionalni organi za konkurenco si izmenjujejo informacije, ki so potrebne za uporabo določb te direktive in posebnih direktiv. Pri izmenjavi informacij organ, ki informacije prejme, zagotovi enako raven zaupnosti kot organ, ki je informacije izdal.

6. Države članice uradno obvestijo Komisijo o vseh nalogah, dodeljenih nacionalnim regulativnim organom po tej direktivi in posebnih direktivah, ter o njihovih nalogah.

▼B

Člen 4

Pravica do pritožbe

1. Države članice poskrbijo, da so na nacionalni ravni na voljo učinkoviti mehanizmi, po katerih ima vsak uporabnik ali podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja in/ali storitve ter je prizadet z odločbo nacionalnega regulativnega organa, pravico do pritožbe zoper odločbo pri pritožbenem organu, ki je neodvisen od udeleženih strank. Ta organ, ki je lahko sodišče, mora imeti ustrezno strokovno znanje in izkušnje, da lahko izpolni svoje naloge. Države članice zagotovijo, da se vsebina same zadeve primerno upošteva in da je na voljo učinkovit pritožbeni mehanizem. Do končanja vsakega takega pritožbenega postopka velja odločba nacionalnega regulativnega organa, razen če pritožbeni organ ne odloči drugače.

2. Kadar pritožbeni organ iz odstavka 1 nima sodnega značaja, se razlogi za njegovo odločitev vedno obrazložijo v pisni obliki. Poleg tega njegovo odločitev v takem primeru preveri sodišče v smislu člena 234 Pogodbe.

Člen 5

Zagotavljanje informacij

1. Države članice poskrbijo, da podjetja, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, dajo na voljo vse informacije, vključno s finančnimi podatki, ki jih potrebujejo nacionalni regulativni organi za zagotovitev skladnosti z določbami te direktive in posebnih direktiv ali z odločbami, sprejetimi v zvezi s temi direktivami. Ta podjetja predložijo take informacije takoj na zahtevo ter po časovnem načrtu in v podrobnostih, ki jih zahteva nacionalni regulativni organ. Informacije, ki jih zahteva nacionalni regulativni organ, morajo biti sorazmerne z opravljanjem te naloge. Nacionalni regulativni organ navede razloge, ki utemeljujejo njegovo zahtevo po informacijah.

2. Države članice poskrbijo, da nacionalni regulativni organi Komisiji na obrazloženo zahtevo predložijo informacije, ki jih Komisija potrebuje za izvajanje svojih nalog po Pogodbi. Informacije, ki jih zahteva Komisija, morajo biti sorazmerne z izvajanjem teh nalog. Kadar se predložene informacije nanašajo na informacije, ki so jih pred tem zagotovila podjetja na zahtevo nacionalnega regulativnega organa, je treba ta podjetja o tem obvestiti. Komisija da posredovane informacije na voljo drugemu organu v drugi državi članici, če je to potrebno in če organ, ki informacije zagotavlja, izrecno ne zahteva nasprotno.

Države članice ob upoštevanju zahtev iz odstavka 3 zagotovijo, da se lahko informacije, predložene enemu nacionalnemu regulativnemu organu, dajo na voljo drugemu organu v isti ali drugi državi članici na obrazloženo zahtevo, da lahko oba organa po potrebi izpolnita svoje odgovornosti po zakonodaji Skupnosti.

3. Kadar nacionalni regulativni organ v skladu s predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi o poslovni tajnosti meni, da so informacije zaupne, Komisija in zadevni nacionalni regulativni organi zagotovijo tako zaupnost.

4. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi objavijo informacije, ki bi prispevale k odprtemu in konkurenčnemu trgu, v skladu z nacionalnimi predpisi o javnem dostopu do informacij ter ob upoštevanju predpisov Skupnosti in nacionalnih predpisov o poslovni tajnosti.

5. Nacionalni regulativni organi objavijo pogoje javnega dostopa do informacij iz odstavka 4, vključno s postopki za pridobitev takega dostopa.

▼B

Člen 6

Mehanizmi posvetovanja in preglednosti

Razen v primerih iz členov 7(6), 20 ali 21 države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi, kadar nameravajo sprejeti ukrepe v skladu s to direktivo ali posebnimi direktivami, ki bodo imeli znaten vpliv na zadevni trg, dajo zainteresiranim strankam možnost, da v primernem roku izrazijo svoje stališče o osnutku ukrepov. Nacionalni regulativni organi objavijo svoje nacionalne posvetovalne postopke. Države članice poskrbijo za ureditev skupnega informativnega mesta, na katerem so dostopne vse tekoče razprave. Nacionalni regulativni organ omogoči, da so rezultati posvetovalnega postopka dostopni javnosti, razen kadar veljajo informacije za zaupne v skladu z zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo o poslovni tajnosti.

Člen 7

Konsolidacija notranjega trga za elektronske komunikacije

1. Nacionalni regulativni organi pri izvajanju svojih nalog po tej direktivi in posebnih direktivah dosledno upoštevajo cilje iz člena 8, tudi kolikor zadevajo delovanje notranjega trga.

2. Nacionalni regulativni organi prispevajo k razvoju notranjega trga tako, da sodelujejo med seboj in s Komisijo na pregleden način, s čimer v vseh državah članicah zagotovijo dosledno uporabo določb te direktive in posebnih direktiv. Zato poskušajo doseči zlasti soglasje o vrstah instrumentov in sredstev, ki bi bili najprimernejši za reševanje posebnih razmer na trgu.

3. Poleg posvetovanja iz člena 6 nacionalni regulativni organ, kadar namerava uveljaviti ukrep, ki:

(a) sodi v področje uporabe člena 15 ali 16 te direktive, člena 5 ali 8 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) ali člena 16 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi) in

(b) bi vplival na trgovino med državami članicami,

hkrati predloži Komisiji in nacionalnim regulativnim organom v drugih državah članicah osnutek ukrepa skupaj z razlogi, na katerih ukrep temelji, v skladu s členom 5(3) ter o tem obvesti Komisijo in druge nacionalne regulativne organe. Nacionalni regulativni organi in Komisija lahko zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu predložijo pripombe samo v enem mesecu ali v roku iz člena 6, če je ta rok daljši. Enomesečnega roka ni mogoče podaljšati.

4. Če je predvideni ukrep iz odstavka 3 namenjen:

(a) opredelitvi upoštevnega trga, ki se razlikuje od trgov, opredeljenih v priporočilu v skladu s členom 15(1), ali

(b) odločitvi, ali naj se določi podjetje, ki bi imelo bodisi samo ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč po členu 16(3), (4) ali (5),

in bi negativno vplival na trgovino med državami članicami ter Komisija pojasni nacionalnemu regulativnemu organu, da meni, da bi osnutek ukrepa ustvaril oviro za enotni trg, ali če resno dvomi o njegovi združljivosti z zakonodajo Skupnosti in zlasti s cilji iz člena 8, se osnutek ukrepa v naslednjih štirih mesecih še ne sprejme. Tega roka ni mogoče podaljšati. V tem roku lahko Komisija v skladu s postopkom iz člena 22(2) sprejme sklep, s katerim od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da osnutek ukrepa umakne. Temu sklepu mora biti priložena podrobna in objektivna analiza o tem, zakaj Komisija meni, naj osnutek ukrepa ne bo sprejet, skupaj s posebnimi predlogi za njegovo spremembo.

5. Zadevni nacionalni regulativni organ dosledno upošteva pripombe drugih nacionalnih regulativnih organov in Komisije ter lahko, razen v

▼B

primerih iz odstavka 4, sprejme na podlagi pripomb nastali osnutek ukrepa in ga, če ga sprejme, predloži Komisiji.

6. Če nacionalni regulativni organ v izjemnih okoliščinah meni, da je treba nujno ukrepati z odstopanjem od postopka iz odstavkov 3 in 4, lahko nemudoma sprejme sorazmerne in prehodne ukrepe, da bi zagotovil konkurenco in zaščitil interese uporabnikov. Komisiji in drugim nacionalnim regulativnim organom takoj sporoči te ukrepe s popolno navedbo razlogov. Za sklep nacionalnega regulativnega organa o tem, da bi taki ukrepi postali stalni ali da bi se podaljšal čas njihove veljavnosti, veljajo določbe odstavkov 3 in 4.

POGLAVJE III

NALOGE NACIONALNIH REGULATIVNIH ORGANOV

Člen 8

Politični cilji in regulativna načela

1. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju regulativnih nalog, opredeljenih v tej direktivi in v posebnih direktivah, sprejmejo vse primerne ukrepe za dosego ciljev iz odstavkov 2, 3 in 4. Taki ukrepi naj bodo sorazmerni s temi cilji.

Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju regulativnih nalog iz te direktive in posebnih direktiv,zlasti tistih, ki so namenjene zagotovitvi učinkovite konkurence, dosledno upoštevajo zahtevo po tehnološko nevtralni zakonski ureditvi.

Nacionalni regulativni organi lahko v okviru svojih pristojnosti prispevajo k zagotovitvi uresničevanja usmeritev, ki so namenjene spodbujanju kulturne in jezikovne raznolikosti ter tudi pluralnosti medijev.

2. Nacionalni regulativni organi podpirajo konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev in pripadajočih naprav ter storitev med drugim tako, da:

(a) poskrbijo, da uporabniki, vključno z uporabniki invalidi, v celoti izkoristijo ugodnosti v smislu izbire, cene in kakovosti;

(b) zagotovijo, da v sektorju elektronskih komunikacij ni izkrivljanja ali omejevanja konkurence;

(c) spodbujajo učinkovito vlaganje v infrastrukturo in podpirajo inovacije; in

(d) spodbujajo učinkovito uporabo radijskih frekvenc in številskih virov ter zagotovijo njihovo učinkovito upravljanje.

3. Nacionalni regulativni organi prispevajo k razvoju notranjega trga med drugim tako, da:

(a) odpravijo preostale ovire pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih naprav in storitev ter elektronskih komunikacijskih storitev na evropski ravni;

(b) spodbujajo graditev in razvoj vseevropskih omrežij, medobratovalnost vseevropskih storitev ter povezljivost med koncema;

(c) zagotovijo, da v podobnih razmerah ni diskriminacije pri obravnavi podjetij, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve;

(d) sodelujejo med seboj in s Komisijo na pregleden način, da bi zagotovili razvoj dosledne regulativne prakse in dosledno uporabo te direktive in posebnih direktiv.

4. Nacionalni regulativni organi podpirajo interese državljanov Evropske unije med drugim tako, da:

▼B

(a) zagotovijo, da imajo vsi državljani dostop do univerzalne storitve, opredeljene v Direktivi 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi);

(b) poskrbijo za visoko raven varstva porabnikov pri njihovem poslovanju z dobavitelji, zlasti z zagotovitvijo možnosti preprostih in ne predragih postopkov reševanja sporov, ki jih izvaja organ, neodvisen od udeleženih strank;

(c) prispevajo k zagotovitvi visoke ravni varstva osebnih podatkov in zasebnosti;

(d) pospešujejo zagotavljanje jasnih informacij, zlasti tako, da zahtevajo preglednost tarif in pogojev za uporabo javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev;

(e) obravnavajo potrebe posebnih družbenih skupin, zlasti uporabnikov invalidov; in

(f) poskrbijo za ohranitev integritete in varnosti javnih komunikacijskih omrežij.

Člen 9

Upravljanje radijskih frekvenc za elektronske komunikacijske storitve

1. Države članice poskrbijo za učinkovito upravljanje radijskih frekvenc za elektronske komunikacijske storitve na svojem ozemlju v skladu s členom 8. Zagotovijo, da nacionalni regulativni organi razporedijo in dodelijo take radijske frekvence na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminacijskih in sorazmernih meril.

2. Države članice pospešujejo usklajevanje uporabe radijskih frekvenc v Skupnosti skladno s potrebo po zagotovitvi njihove dejanske in učinkovite uporabe ter na podlagi Odločbe št. 676/2002/ES (Odločba o radijskem spektru).

3. Države članice lahko podjetjem dovolijo, da prenesejo pravice do uporabe radijskih frekvenc na druga podjetja.

4. Države članice poskrbijo za uradno obvestitev nacionalnega regulativnega organa, odgovornega za dodelitev spektra, o tem, da namerava podjetje prenesti pravice do uporabe radijskih frekvenc ter da vsak prenos poteka skladno s postopki, ki jih določi nacionalni regulativni organ, in da je ta prenos objavljen. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se konkurenca zaradi take transakcije ne izkrivlja. Če je uporaba radijskih frekvenc usklajena zaradi uporabe Odločbe št. 676/2002/ES (Odločba o radijskem spektru) ali drugih ukrepov Skupnosti, tak prenos ne sme povzročiti spremembe uporabe te radijske frekvence.

Člen 10

Številčenje, poimenovanje in naslavljanje

1. Države članice poskrbijo, da nacionalni regulativni organi nadzorujejo dodeljevanje vseh nacionalnih številskih virov in upravljanje nacionalnih načrtov številčenja. Države članice poskrbijo, da so na voljo ustrezne številke in območja številčenja za vse jav- nosti dostopne elektronske komunikacijske storitve. Nacionalni regulativni organi določijo objektivne, pregledne in nedisrkiminacijske postopke za dodeljevanje nacionalnih številskih virov.

2. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se načrti in postopki številčenja uporabljajo tako, da za vse ponudnike javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev velja enaka obravnava. Države članice zagotovijo zlasti, da podjetje, ki mu je bilo dodeljeno številsko

▼B

območje, ne diskriminira drugih ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev glede številčnih zaporedij, ki se uporabljajo za dostop do njihovih storitev.

3. Države članice poskrbijo, da se vsi nacionalni načrti številčenja in vse njihove nadaljnje dopolnitve ali spremembe objavijo, pri čemer veljajo le omejitve iz razlogov nacionalne varnosti.

4. Države članice podpirajo usklajevanje virov številčenja v Skupnosti, kadar je to potrebno za podporo razvoju vseevropskih storitev. Skupnost lahko v skladu s postopkom iz člena 22(3) v tem primeru sprejme ustrezne tehnične izvedbene ukrepe.

5. Države članice uskladijo svoja stališča v mednarodnih organizacijah in forumih, v katerih se sprejemajo odločitve o vprašanjih v zvezi s številčenjem, imenovanjem in naslavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, če je to primerno za zagotovitev popolne globalne medobratovalnosti storitev.

Člen 11

Pravice poti

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organ pri obravnavi:

— vloge za odobritev pravic za vgradnjo naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij, ali

— vloge za odobritev pravic za vgradnjo naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso namenjena javnosti,

stori naslednje:

— ravna po preglednih in javnosti dostopnih postopkih, ki se uporabljajo brez diskriminacije in brez odlašanja, ter

— upošteva načela preglednosti in nediskriminacije, kadar zadevne pravice veže na pogoje.

Prej navedeni postopki se lahko razlikujejo glede na to, ali vlagatelj zagotavlja javna komunikacijska omrežja ali ne.

2. Države članice poskrbijo za učinkovito strukturno ločitev funkcije, pristojne za odobravanje pravic iz odstavka 1, od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom, kadar javni ali lokalni organi ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki zagotavljajo obratovanje elektronskih komunikacijskih omrežij in/ali storitev.

3. Države članice zagotovijo obstoj učinkovitih mehanizmov, s katerimi se lahko podjetja pritožijo zoper odločbe o podelitvi pravic za vgradnjo naprav organu, ki je neodvisen od udeleženih strank.

Člen 12

Kolokacija in souporaba naprav

1. Kadar ima podjetje, ki ponuja elektronska komunikacijska omrežja, po nacionalni zakonodaji pravico vgraditi naprave na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, ali lahko uporabi postopek za razlastitev ali uporabo zemljišča, nacionalni regulativni organi spodbujajo souporabo takih naprav ali zemljišč.

2. Države članice lahko šele po primerno dolgi javni razpravi, v kateri morajo imeti vse zainteresirane stranke priložnost izraziti svoje stališče, za podjetje, ki zagotavlja obratovanje elektronskega komunikacijskega omrežja, odredijo souporabo naprav ali zemljišč (vključno s fizično kolokacijo) ali sprejmejo ukrepe, s katerimi omogočijo usklaje-

▼B

vanje javnih del, zlasti kadar podjetja zaradi potrebe po varstvu okolja, javnem zdravju, javni varnosti ali izpolnjevanju ciljev prostorskega načrtovanja nimajo dostopa do drugih izvedljivih možnosti. Taka ureditev souporabe ali usklajevanja lahko vključuje pravila za razdelitev stroškov za souporabo zmogljivosti ali zemljišč.

Člen 13

Ločeno računovodstvo in finančna poročila

1. Države članice zahtevajo od podjetij, ki ponujajo javna komunikacijska omrežja ali javnosti dostopne elektronske komunikacijske storitve in imajo posebne ali izključne pravice za opravljanje storitev v drugih sektorjih v isti ali drugi državi članici, da:

(a) vodijo ločeno računovodstvo za dejavnosti, povezane z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, v obsegu, ki bi bil potreben, če bi te dejavnosti opravljale pravno neodvisne družbe, da bi se opredelili vsi elementi odhodkov in prihodkov v zvezi z njihovimi dejavnostmi, povezanimi z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, z osnovo za njihovo izračunavanje in uporabljenimi podrobnimi postopki razporeditve, vključno z razčlenitvijo osnovnih sredstev in strukturnih stroškov po postavkah, ali

(b) opravijo strukturno ločitev za dejavnosti, povezane z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev.

Države članice se lahko odločijo, da ne bodo uporabile zahtev iz prvega pododstavka za podjetja, katerih letni promet iz dejavnosti, povezanih z elektronskimi komunikacijskimi omrežji ali storitvami v državah članicah, znaša manj kot 50 milijonov EUR.

2. Kadar za podjetja, ki ponujajo javna komunikacijska omrežja ali javnosti dostopne elektronske komunikacijske storitve, ne veljajo zahteve prava gospodarskih družb ter ta podjetja ne izpolnjujejo meril računovodskih predpisov iz zakonodaje Skupnosti, ki veljajo za mala in srednja podjetja, se njihova finančna poročila sestavijo in predložijo v neodvisno revizijo ter se objavijo. Revizija se izvede v skladu z ustreznimi predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi.

To velja tudi za ločeno računovodstvo, ki se zahteva po odstavku 1(a).

POGLAVJE IV

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 14

Podjetja s pomembno tržno močjo

1. Kadar morajo nacionalni regulativni organi na podlagi posebnih direktiv po postopku iz člena 16 ugotoviti, ali imajo operaterji pomembno tržno moč, veljata odstavka 2 in 3 tega člena.

2. Podjetje se šteje za podjetje s pomembno tržno močjo, če bodisi samostojno ali skupaj z drugimi uživa položaj, ki je enakovreden prevladujočemu položaju, to pomeni položaj gospodarske moči, ki mu omogoča, da ravna v precejšnji meri neodvisno od konkurentov, strank in končno tudi od porabnikov.

Kadar nacionalni regulativni organi ocenjujejo, da imata dve ali več podjetij skupaj prevladujoči položaj na trgu, morajo ravnati zlasti v skladu z zakonodajo Skupnosti in dosledno upoštevati smernice za tržno analizo in ocenjevanje pomembne tržne moči, ki jih je objavila Komisija po členu 15. Merila za tako presojo so določena v Prilogi II.

▼B

3. Kadar ima podjetje na določenem trgu pomembno tržno moč, se lahko to podjetje šteje za podjetje s pomembno tržno močjo tudi na trgu, ki je tesno povezan s prvim trgom, če povezave med obema trgoma omogočajo, da se tržna moč z enega trga prenese na drugega in s tem krepi tržna moč podjetja.

Člen 15

Postopek opredelitve trga

1. Komisija po javni razpravi in posvetovanju z nacionalnimi regulativnimi organi sprejme priporočilo o upoštevnih trgih izdelkov in storitev (v nadaljevanju „priporočilo“). V priporočilu so po Prilogi I k tej direktivi opredeljeni trgi proizvodov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, katerih značilnosti lahko utemeljujejo uvedbo regulativnih obveznosti iz posebnih direktiv, vendar brez poseganja v trge, ki se lahko v posebnih primerih opredelijo po konkurenčnem pravu. Komisija opredeli trge v skladu z načeli konkurenčnega prava.

Komisija redno pregleduje priporočilo.

2. Komisija objavi smernice za tržno analizo in ocenitev pomembne tržne moči (v nadaljevanju „smernice“), ki morajo biti v skladu z načeli konkurenčnega prava, najkasneje na dan začetka veljavnosti te direktive.

3. Nacionalni regulativni organi ob doslednem upoštevanju priporočila in smernic opredelijo upoštevne trge glede na razmere v državi, zlasti upoštevne geografske trge na svojem ozemlju, v skladu z načeli konkurenčnega prava. Nacionalni regulativni organi pred opredelitvijo trgov, ki se razlikujejo od opredeljenih v priporočilu, upoštevajo postopke iz členov 6 in 7.

4. Komisija lahko po posvetovanju z nacionalnimi regulativnimi organi ob upoštevanju postopka iz člena 22(3) sprejme odločbo o opredelitvi nadnacionalnih trgov.

Člen 16

Postopek analize trga

1. Nacionalni regulativni organi čimprej po sprejetju priporočila ali njegove morebitne dopolnitve izvedejo analizo upoštevnih trgov, pri čemer dosledno upoštevajo smernice. Države članice zagotovijo, da se analiza, kjer je to primerno, izvede v sodelova nju z nacionalnimi organi za konkurenco.

2. Kadar se od nacionalnega regulativnega organa po členu 16, 17, 18 ali 19 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi) ali po členu 7 ali 8 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) zahteva, da odloči, ali je treba za podjetja uvesti, ohraniti, spremeniti ali preklicati obveznosti, organ na podlagi svoje analize trga iz odstavka 1 tega člena odloči, ali na upoštevnem trgu vlada dejanska konkurenca.

3. Če nacionalni regulativni organ ugotovi, da na trgu vlada dejanska konkurenca, niti ne uvede niti ne ohrani nobene od posebnih regulativnih obveznosti iz odstavka 2 tega člena. Kadar že obstajajo regulativne obveznosti, ki so značilne za sektor, jih za podjetja na upoštevnem trgu prekliče. Stranke, ki jih zadeva preklic obveznosti, je treba o tem prej obvestiti v primernem roku.

4. Če nacionalni regulativni organ ugotovi, da na upoštevnem trgu ni dejanske konkurence, opredeli podjetja s pomembno tržno močjo na tem trgu v skladu s členom 14 in tem podjetjem naloži ustrezne posebne regulativne obveznosti iz odstavka 2 tega člena ali ohrani ali spremeni take obveznosti, kjer že obstajajo.

5. Pri nadnacionalnih trgih, opredeljenih v odločbi iz člena 15(4), zadevni nacionalni regulativni organi skupaj izvedejo analizo trga, pri

▼B

čemer dosledno upoštevajo smernice, in se sporazumno odločijo o naložitvi, ohranitvi, spremembi ali preklicu regulativnih obveznosti iz odstavka 2 tega člena.

6. Za ukrepe, sprejete v skladu z določbami odstavkov 3, 4 in 5 tega člena, se uporabljajo postopki iz členov 6 in 7.

Člen 17

Standardizacija

1. Komisija v skladu s postopkom iz člena 22(2) sestavi seznam standardov in/ali specifikacij, ki bi bili podlaga za spodbujanje usklajenega zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev ter pripadajočih naprav in storitev, ter jih objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. Po potrebi lahko Komisija v skladu s postopkom iz člena 22(2) in po posvetovanju z odborom, ustanovljenim z Direktivo 98/34/ES, zahteva, da te standarde sestavijo evropske organizacije za standarde (Evropski odbor za standardizacijo (CEN), Evropski odbor za elektrotehnično standardizacijo (CENELEC) in Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (ETSI)).

2. Države članice spodbujajo uporabo standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1 za zagotavljanje storitev, tehničnih vmesnikov in/ali omrežnih funkcij, kadar je to nujno potrebno za zagotovitev medobratovalnosti storitev in boljšo izbiro za uporabnike.

Dokler se standardi in/ali specifikacije ne objavijo v skladu z odstavkom 1, države članice spodbujajo uporabo standardov in/ali specifikacij, ki so jih sprejele evropske organizacije za standarde.

Če takih standardov in/ali specifikacij ni, države članice spodbujajo uporabo mednarodnih standardov ali priporočil, ki so jih sprejele Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU), Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO) ali Mednarodna komisija za elektrotehniko (IEC).

Če mednarodni standardi obstajajo, države članice spodbujajo evropske organizacije za standarde, da te standarde ali njihove ustrezne dele uporabljajo kot podlago za standarde, ki jih same razvijajo, razen kadar bi bili taki mednarodni standardi ali njihovi ustrezni deli neučinkoviti.

3. Če standardi in/ali specifikacije iz odstavka 1 niso ustrezno uporabljeni in zato ni mogoče zagotoviti medobratovalnosti storitev v eni ali več državah članicah, se lahko uporaba takih standardov in/ali specifikacij predpiše kot obvezna po postopku iz odstavka 4, kolikor je to nujno potrebno za zagotovitev medobratovalnosti in izboljšanje izbire za uporabnike.

4. Kadar namerava Komisija uporabo nekaterih standardov in/ali specifikacij predpisati kot obvezno, obvestilo o tem objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* in vse zadevne stranke pozove, naj javno izrazijo svoja stališča. Komisija v skladu s postopkom iz člena 22(3) predpiše obvezno uporabo zadevnih standardov tako, da jih na seznamu standardov in/ali specifikacij, objavljenem v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*, navede kot obvezne standarde.

5. Kadar Komisija meni, da standardi in/ali specifikacije iz odstavka 1 ne prispevajo več k zagotavljanju usklajenih elektronskih komunikacijskih storitev ali ne izpolnjujejo več potreb porabnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, jih v skladu s postopkom iz člena 22(2) črta s seznama standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1.

6. Kadar Komisija meni, da standardi in/ali specifikacije iz odstavka 4 ne prispevajo več k zagotavljanju usklajenih elektronskih komunikacijskih storitev ali ne izpolnjujejo več potreb porabnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, jih v skladu spostopkom iz člena 22(3) črta s seznama standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1.

▼B

7. Ta člen se ne uporablja za nobeno od bistvenih zahtev, specifikacij vmesnika ali usklajenih standardov, za katere veljajo določbe Direktive 1999/5/ES.

Člen 18

Medobratovalnost digitalnih interaktivnih televizijskih storitev

1. Da bi države članice okrepile prosti pretok informacij, pluralnost medijev in kulturno raznolikost, v skladu z določbami člena 17(2) spodbujajo:

(a) ponudnike digitalnih interaktivnih televizijskih storitev, namenjenih za oddajanje na digitalnih interaktivnih televizijskih platformah za javnost v Skupnosti, da ne glede na način prenosa uporabijo odprti vmesnik aplikacijskega programa (API);

(b) ponudnike celotne zmogljivejše digitalne televizijske opreme, namenjene sprejemanju digitalnih interaktivnih televizijskih storitev na interaktivnih televizijskih platformah, da izpolnijo minimalne zahteve ustreznih standardov ali specifikacij za odprti vmesnik aplikacijskega programa (API).

2. Države članice brez poseganja v člen 5(1)(b) Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) spodbujajo imetnike vmesnikov aplikacijskih programov (API-jev), da pod pravičnimi, primernimi in nediskriminacijskimi pogoji ter za ustrezno plačilo dajo na voljo vse informacije, ki jih potrebujejo ponudniki digitalnih interaktivnih televizijskih storitev, da lahko izvajajo vse z vmesnikom aplikacijskega programa (API) podprte storitve v funkcijsko brezhibni obliki.

3. Eno leto po datumu uporabe iz drugega pododstavka člena 28(1) Komisija preveri učinke tega člena. Komisija lahko ukrepa v skladu s postopkom iz člena 17(3) in (4), če medobratovalnost in svobodna izbira za uporabnike v eni ali več državah članicah nista bili primerno doseženi.

Člen 19

Postopki usklajevanja

1. Kadar Komisija v skladu s postopkom iz člena 22(2) izda državam članicam priporočila o usklajeni uporabi določb iz te direktive in posebnih direktiv za nadaljnje doseganje ciljev iz člena 8, države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju svojih nalog ta priporočila dosledno upoštevajo. Kadar se nacionalni regulativni organ odloči, da ne bo upošteval priporočila, o tem obvesti Komisijo z navedbo razlogov za svoje stališče.

2. Kadar Komisija meni, da odstopanje predpisov na nacionalni ravni za izvajanje člena 10(4) pomeni oviro za enotni trg, lahko v skladu s postopkom iz člena 22(3) sprejme ustrezne tehnične izvedbene ukrepe.

Člen 20

Reševanje sporov med podjetji

1. Pri sporu med podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve v državi članici, v zvezi z obveznostmi iz te direktive ali posebnih direktiv izda zadevni nacionalni regulativni organ na zahtevo katerekoli stranke in brez poseganja v določbe odstavka 2 zavezujočo odločbo za čimprejšnjo rešitev spora, vsekakor pa v štirih mesecih, razen v izjemnih primerih. Zadevna država članica zahteva, da vse stranke tesno sodelujejo z nacionalnim regulativnim organom.

2. Države članice lahko od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo, da zavrnejo rešitev spora z zavezujočo odločbo, kadar obstajajo

▼B

drugi mehanizmi, vključno z mediacijo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora v skladu z določbami člena 8. Nacionalni regulativni organ o tem takoj obvesti stranke. Če spor po štirih mesecih ni rešen in če tožeča stranka ni predložila zadeve sodišču, nacionalni regulativni organ na zahtevo katerekoli stranke izda zavezujočo odločbo za rešitev spora v najkrajšem možnem času, vsekakor pa v štirih mesecih.

3. Nacionalni regulativni organ pri reševanju spora sprejema odločbe, namenjene doseganju ciljev iz člena 8. Vse obveznosti, ki jih lahko nacionalni regulativni organ naloži podjetju pri reševanju spora, morajo biti v skladu z določbami te direktive in posebnih direktiv.

4. Odločba nacionalnega regulativnega organa je dostopna javnosti, vendar ob upoštevanju zahtev poslovne tajnosti. Zadevne stranke prejmejo natančno obrazložitev razlogov, na katerih odločba temelji.

5. Postopek iz odstavkov 1, 3 in 4 ne preprečuje nobeni stranki, da bi vložila tožbo pri sodišču.

Člen 21

Reševanje čezmejnih sporov

1. Pri čezmejnem sporu, ki nastane po tej direktivi ali posebnih direktivah med strankami v različnih državah članicah in za katerega so pristojni nacionalni regulativni organi iz več kot ene države članice, se uporablja postopek iz odstavkov 2, 3 in 4.

2. Vsaka stranka lahko spor predloži zadevnim nacionalnim regulativnim organom. Nacionalni regulativni organi usklajujejo svoja prizadevanja, da bi rešili spor v skladu s cilji iz člena 8. Vse obveznosti, ki jih nacionalni regulativni organ naloži podjetju pri reševanju spora, morajo biti v skladu z določbami te direktive ali posebnih direktiv.

3. Države članice lahko od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo, da skupaj zavrnejo rešitev spora, kadar obstajajo drugi mehanizmi, vključno s poravnavo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora v skladu z določbami člena 8. O tem takoj obvestijo stranke. Če spor po štirih mesecih ni rešen, če tožeča stranka spora ni predložila sodišču in če katerakoli stranka zahteva, nacionalni regulativni organi uskladijo svoja prizadevanja za rešitev spora v skladu z določbami iz člena 8.

4. Postopek iz odstavka 2 ne preprečuje nobeni stranki, da bi vložila tožbo pri sodišču.

Člen 22

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor („Odbor za komunikacije“).

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Rok, ki je predpisan v členu 5(6) Sklepa 1999/468/ES, znaša tri mesece.

4. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 23

Izmenjava informacij

1. Komisija predloži Odboru za komunikacije vse ustrezne informacije o rezultatih rednih posvetovanj s predstavniki obratovalcev omrežja,

▼B

izvajalcev storitev, uporabnikov, porabnikov, proizvajalcev in sindikatov ter z državami nečlanicami in mednarodnimi organizacijami.

2. Odbor za komunikacije ob upoštevanju politike Skupnosti o elektronskih komunikacijah pospešuje izmenjavo informacij med državami članicami ter med državami članicami in Komisijo o stanju in razvoju regulativnih dejavnosti v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

Člen 24

Objava informacij

1. Države članice poskrbijo, da se najnovejše informacije o uporabi te direktive in posebnih direktiv objavijo v javnosti tako, da je vsem zainteresiranim strankam zagotovljen preprost dostop do njih. Obvestilo o tem objavijo v svojem nacionalnem uradnem listu, iz katerega je razvidno, kako in kje so informacije objavljene. Prvo tako obvestilo se objavi pred datumom uporabe iz drugega pododstavka člena 28(1), potem pa se obvestilo objavi po vsaki spremembi tam navedenih informacij.

2. Države članice pošljejo Komisiji ob objavi vsakega obvestila kopijo tega obvestila. Komisija predloži odboru za komunikacije informacije, kot je to primerno.

Člen 25

Pregledovalni postopki

1. Komisija redno pregleduje uporabo te direktive ter o tem prvič poroča Evropskemu parlamentu in Svetu najkasneje tri leta po datumu uporabe iz drugega pododstavka člena 28(1). Za ta namen lahko Komisija zahteva od držav članic informacije, ki jih morajo predložiti brez nepotrebnega odlašanja.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 26

Razveljavitev

Z datumom začetka uporabe iz drugega pododstavka člena 28(1) se razveljavijo naslednje direktive in odločbe:

— Direktiva 90/387/EGS,

— Odločba Sveta 91/396/EGS z dne 29. julija 1991 o uvedbi enotne evropske številke klica v nuji ([1]),

— Direktiva Sveta 92/44/EGS z dne 5. junija 1992 o uporabi sistema zagotavljanja odprtosti omrežja pri zakupljenih vodih ([2]),

— Odločba Sveta 92/264/EGS z dne 11. maja 1992 o uvedbi standardne mednarodne telefonske dostopne kode v Skupnosti ([3]),

— Direktiva 95/47/ES,

— Direktiva 97/13/ES,

— Direktiva 97/33/ES,

([1]) UL L 217, 6.8.1991, str. 31.
([2]) UL L 165, 19.6.1992, str. 27. Direktiva, nazadnje spremenjena z Odločbo Komisije 98/80/EGS (UL L 14, 20.1.1998, str. 27).
([3]) UL L 137, 20.5.1992, str. 21.

▼B

— Direktiva 98/10/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 1998 o uporabi sistema zagotavljanja odprtosti omrežij (ONP) pri govorni telefoniji in o univerzalnih storitvah za telekomunikacije v konkurenčnem okolju ([1]).

Člen 27

Prehodni ukrepi

Države članice ohranijo vse obveznosti po nacionalni zakonodaji iz člena 7 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) in člena 16 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi), dokler nacionalni regulativni organ ne presodi o teh obveznostih v skladu s členom 16 te direktive.

Obratovalci fiksnih javnih telefonskih omrežij, ki jih je njihov nacionalni regulativni organ določil za obratovalce s pomembno tržno močjo pri zagotavljanju fiksnih javnih telefonskih omrežij in storitev po Prilogi I, Delu I Direktive 97/33/ES ali Direktive 98/10/ES, se še naprej štejejo za „priglašene obratovalce“ za namen uredbe (ES) št. 2887/2000, dokler se ne konča postopek analize trga iz člena 16. Po tem se za namen te uredbe ne štejejo več za „priglašene obratovalce“.

Člen 28

Prenos

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 24. julija 2003. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Te ukrepe uporabljajo od 25. julija 2003 dalje.

2. Države članice se v sprejetih ukrepih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Načine sklicevanja določijo države članice.

3. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva, ter vse nadaljnje spremembe teh predpisov.

Člen 29

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 30

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

([1]) UL L 101, 1.4.1998, str. 24.

▼B

PRILOGA I

Seznam trgov, ki jih je treba vključiti v prvo priporočilo Komisije o upoštevnih trgih proizvodov in storitev iz člena 15

1. *Trgi, navedeni v Direktivi 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi)*

   Člen 16 – trgi, določeni po prejšnjem regulativnem okviru, pri katerih je treba obveznosti vnovič pregledati.

   Zagotovitev priključitve na javno telefonsko omrežje in njegova uporaba na fiksnih lokacijah.

   Zagotovitev zakupljenih vodov končnim uporabnikom.

2. *Trgi, navedeni v Direktivi 2002/19/ES (Direktiva o dostopu)*

   Člen 7 – trgi, določeni po prejšnjem regulativnem okviru, pri katerih je treba obveznosti vnovič pregledati.

   Medomrežno povezovanje (Direktiva 97/33/ES)

   - izvor klica v fiksnem javnem telefonskem omrežju
   - dokončanje klica v fiksnem javnem telefonskem omrežju
   - tranzitne storitve v fiksnem javnem telefonskem omrežju
   - izvor klica v javnih mobilnih telefonskih omrežjih
   - dokončanje klica v javnih mobilnih telefonskih omrežjih
   - medsebojno povezovanje zakupljenih vodov (medsebojno povezovanje podomrežij)

   Dostop do omrežja in posebni dostop do omrežja (Direktiva 97/33/ES, Direktiva 98/10/ES)

   - dostop do fiksnega javnega telefonskega omrežja, vključno z razvezanim dostopom do krajevne zanke
   - dostop do javnih mobilnih telefonskih omrežij, vključno z izbiro obratovalca

   kapaciteta zakupljenih vodov za ponudbo na veliko (Direktiva 92/44/EGS)

   - zagotavljanje kapacitete zakupljenih vodov za ponudbo na veliko, namenjeno drugim ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev

3. *Trgi, navedeni v Uredbi (ES) št. 2887/2000*

   Storitve po razvezanih zankah (prek posukanih kovinskih parov).

4. *Dodatni trgi*

   Domači trg za storitve mednarodnega sledenja v javnih mobilnih telefonskih omrežjih.

▼B

PRILOGA II

Merila, ki jih morajo uporabljati nacionalni regulativni organi pri oceni skupnega prevladujočega položaja v skladu z drugim pododstavkom člena 14(2)

Dve podjetji ali več podjetij se lahko obravnava kot podjetja s skupnim prevladujočim položajem v smislu člena 14, če podjetja, tudi kadar med njimi ni strukturnih ali drugih povezav, obratujejo na trgu, katerega struktura se šteje za takšno, ki pospešuje usklajene učinke. Brez poseganja v sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti glede skupnega prevladujočega položaja se to lahko predvideva, kadar trg izpolnjuje več ustreznih značilnosti, zlasti v smislu tržne koncentracije, preglednosti in drugih značilnosti, navedenih v nadaljevanju:

— zreli trg,

— stagnirajoča ali zmerna rast na strani povpraševanja,

— majhna prožnost povpraševanja,

— homogeni proizvod,

— podobne stroškovne strukture,

— podobni tržni deleži,

— pomanjkanje tehničnih inovacij, zrela tehnologija,

— pomanjkanje presežne kapacitete,

— visoke ovire za vstop na trg,

— pomanjkanje izravnalne kupne moči,

— pomanjkanje potencialne konkurence,

— različne vrste neformalnih ali drugih povezav med zadevnimi podjetji,

— mehanizmi za povračilne ukrepe,

— pomanjkanje cenovne konkurence ali zmanjšane možnosti zanjo.

Zgoraj navedeni seznam ni izčrpen, niti niso merila kumulativna. Predvsem je seznam namenjen ponazoritvi izključno tistih dokazov, ki bi se lahko uporabili za podkrepitev obrazložitev v zvezi z obstojem skupnega prevladujočega položaja.